

In memoriam

Under åren 1984 och 1985 avled sju personer som stod Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund nära, nämligen f. bibliotekarien Samuel Eriksson, Tierp, journalisten Aron Hallenberg, Uppsala, f. komministern Harry Hansson, Stockholm, friherrinnan Gunhild Hermelin, Torsvi, f. sjömannen Gösta Jöngren, Norrtälje, författaren Karl Elfred Kumm, Solna, och f. folkskolläraren Urban Rejle, Solna. Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund bevarar minnet av dessa personer och deras insatser för förbundet och dess intressen i största tacksamhet.

SAMUEL ERIKSSON

Samuel Eriksson gick bort i juni 1984 i en ålder av nära 74 år. Han var född i Pilbo i Tierp och i Tierpsbygden kom han att bo och verka hela sitt liv. Vid sidan om ett arbete som målare och senare som vaktmästare vid Samrealskolan i Tierp tjänstgjorde Samuel Eriksson som bibliotekarie vid Folkbiblioteket i tidigare köpingen i 35 år. Tidigt politiskt intresserad engagerade han sig först i det kommunala arbetet och senare i landstingsarbetet. Bl. a. var han under flera år ordförande i kommunalnämnden i den äldre Tierps kommun. Under åren 1960–1970 var han landstingsman. I denna egenskap representerade han Uppsala läns landsting i Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse. Han var stiftelsens ordförande 1968–1973 och dessförinnan under några vice ordförande. Under sin tid som ordförande kom Samuel Eriksson att göra viktiga bestående insatser. Bl. a. bidrog han verksamt till att museet fick nya kanslilokaler, arkivlokaler och personalförstärkning. Samuel Eriksson var hedersledamot i Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund.

ARON HALLENBERG

Aron Hallenberg var 74 år gammal när han avled i februari 1985. Han föddes i Gårdskär i Älvkarleby socken. Till yrket var han journalist och som sådan medarbetade han med allmänreportage, familjenytt, kulturartiklar, bok- och musikrecensioner i ett flertal dags- och veckotidningar. Ett aktningvärt kulturellt arbete gjorde Aron Hallenberg inte minst genom sina många kulturhistoriska artiklar kring olika uppländska ämnen. Här skall särskilt erinras om Aron Hallenbergs medverkan i flera årgångar av årsboken Uppland mellan 1947 och 1962.

HARRY HANSSON

Harry Hansson, som avled i juli 1985 i en ålder av 79 år, var född och uppvuxen i Stockholm. Efter teologiska studier vid Uppsala universitet prästvigdes han 1930 och tjänstgjorde därefter en tid i Gamla Uppsala och Ärentuna församlingar. Här var han med om att starta bl. a. Ärentuna-Storvreta föreläsningsförening. Under större delen av sitt verksamma liv bodde och verkade Harry Hansson som präst i Stockholm och Stockholmstrakten, närmare bestämt i Brännkyrka och Hägersten. Han var mycket engagerad i hembygdsrörelsen och var bl. a. initiativtagare till och under många år ordförande i Stockholmstraktens hembygds-krets, vilken han såg som ett viktigt mellanled mellan hembygdsförbunden i Uppland och Södermanland. Vidare var han president i Nordiska hembygdsförbundet. År 1982 utsågs Harry Hansson till Upplands fornminnesförenings medaljör.

GUNHILD HERMELIN

Gunhild Hermelin, född Tamm, avled i maj 1984. Hon föddes 1891 på Fånö i Löts socken. År 1917 kom hon som ganska nybliven maka till kommendörkapten A. A. Hermelin till dennes fädernegård Torsvi i Torsvi socken. Här levede hon sedan ända till sin bortgång. I unga år fångades Gunhild Hermelins intresse för de gamla gårdshantverken och hemslöjden. Bl. a. återuptog hon linodlingen vid Torsvi. Hon hade också ett starkt intresse för bygdens folkliga minnen. Ovanligt tidigt förstod hon vikten av att uppteckna folkminnena och traditionerna i Torsvi. När Veckholms pastorats hembygdsförening bildades 1948 var Gunhild Hermelin en av initiativtagarna och hon var under många år föreningens vice ordförande. Också som kyrkvård i Torsvi kyrka i mer än 30 år fick hon göra en bestående insats i vårdandet av hembygdens minnen. År 1973 belönades Gunhild Hermelin med Upplands fornminnesförenings förtjänstmedalj.

GÖSTA JÖNGREN

Gösta Jöngren var 85 år gammal när han gick bort i mars 1984. Han var Norrtäljebo sedan födseln, men han vistades en stor del av sitt verksamma liv ute på haven. Efter åren till sjöss fick han anställning vid Norrtälje bryggeri. Gösta Jöngrens stora intresse genom hela livet var båtar och hav, och han var den drivande kraften vid tillkomsten och ordnandet av Roslagsmuseets i Norrtälje sjöfartsavdelning. Till denna avdelning bidrog han också själv med en mängd värdefulla föremål. Han var ledamot av styrelsen för Roslagens fornminnes- och hembygdsförening. För de insatser han sålunda gjorde inom det marinhistoriska området erhöll Gösta Jöngren år 1976 Upplands fornminnesförenings förtjänstmedalj.

KARL ELFRED KUMM

Karl Elfred Kumm var 76 år när han avled i november 1984. Född i ett uppländskt lantarbetarhem fick Karl Elfred Kumm i unga år börja arbeta som bond-dräng. Vid folkhögskolan i Wik utvecklades hans intresse för forskning och författarskap. Som forskare och författare kom han också att lämna betydelsefulla bidrag till svensk socialhistoria. Hans arbeten gällde särskilt uppländska förhållanden. Den första viktiga forskningsuppgiften handlade om det första "konsum", dvs. den av landshövding Robert von Kraemer startade samköpsföreningen i Örsundsbro. Andra forskaruppgifter berörde arbetsvandringar och det militära indelningsverket. Från den syduppländska hembygden hämtade Karl Elfred Kumm också stoff till sina skönlitterära arbeten. År 1971 erhöll han Upplands fornminnesförenings förtjänstmedalj.

URBAN REJLE

Urban Rejle var nära 90 år vid sin bortgång i början av 1984. Han föddes och växte upp i Vaddö socken. Efter studier vid Vaddö folkhögskola blev Urban Rejle som 16-åring elev vid folkskoleseminariet i Uppsala, där han sedan utexaminerades som folkskollärare. Vid sidan om sin lärargärning, som avslutades med en tjänst i Solna, målade och tecknade han bl. a. skolplanscher för skolboksförlag. Han hade ett mycket starkt intresse för hembygdsrörelsen och inte minst hembygdsundervisningen. I Solna var han föreståndare för hembygdsmuseet. På 1950-talet skrev han också en hembygdsbok om Solna socken. För sina betydande hembygdsvårdande insatser belönades Urban Rejle med Upplands fornminnesförenings förtjänstmedalj vid föreningens 100-årsjubileum 1969.

Ola Ehn